

Trine Opsahl spiller harpe for de døende på Hospice Sjælland.

Tekst: Lars Ahn Pedersen
Foto: Kim Rasmussen

To gange om ugen forlader Trine Opsahl sit hjem i Birkerød, sætter sin ni kilo tunge keltiske harpe ind i bilen og kører mod Roskilde.

Hendes mål er Hospice Sjælland, hvor hun siden 2011 har været ansat som harpeterapeut. Hendes job er med andre ord at spille harpe for de døende beboere, og det kan umiddelbart lyde som en trist opgave, men det er så meget mere end det, betyder hun.

- Der er meget stærke følelser involveret, og jeg kan selv blive dybt bevæget. Men der er også så meget kærlighed til stede i situationen og en inderlighed og oprigtighed, som man ellers ikke ser så meget af i hverdagen. Det giver energi til ens arbejde, og man føler, at man kan gøre en forskel, siger Trine Opsahl.

Ukendt dag

Når Trine Opsahl møder på hospice, ved hun aldrig,

Harpeklang på hospice

hvad dagen vil bringe.

- Min førsteprioritet er de beboere, hvor jeg ved, at de ligger for døden. Derefter ser jeg til dem, som er glade for musikken, og så banker jeg på hos de nye, fortæller hun.

Det er dog ikke alle, som føler trang til at høre harpemusik i deres sidste tid. På et andet hospice var Trine Opsahl ude for en beboer, som gav hende »et surt nej«, når hun spurgte.

- Men så gik sygeplejersken ind og ordinerede harpemusik til beboeren, og så var det lige som mere ok. Det endte med, at beboeren blev rigtig glad for det, og jeg spillede for vedkommende hver dag. Det er ikke alle, som er vant til at

have musik i deres liv, så de ved ikke helt, hvad det er, jeg kommer med, siger hun.

Hjælper flere

Det er ikke kun beboerne, som kan have glæde af Trine Opsahls musik. Det samme kan de pårørende og personalet. Derfor spiller hun ikke kun for beboerne, mens de lever, men også bagefter.

- Jeg spiller også, når de bærer kisten ud fra værelset, og jeg har hørt fra mange pårørende, som har været glade for det bagefter. For så blev kisten ikke bare kørt ud i det tomme rum, siger hun.

Harpen har samtidig vist sig at opfylde en anden funk-

tion. Den skaber variation i hverdagen og giver noget at snakke om.

- Det gør også, at beboerne føler, at de kan give noget til de pårørende, så de ikke kun ligger og tager imod, siger Trine Opsahl.

Det har især vist sig gavnligt i de svære situationer, hvor der er børn, som skal tage afsked med en døende mor eller far.

- Jeg lader både børn og beboere spille på harpen, enten alene eller sammen med mig. Jeg finder en toneart og indstilling, hvor alt lyder godt, og det gør, at børnene føler, at de kan gøre noget for deres forældre. Det gør det lettere for dem at forholde sig til tabet på

Det er ikke kun beboerne, som har glæde af Trine Opsahls harpemusik. Den er også med til at løfte personalet og de pårørende.

sigt, hvis de kan forbinde det med gode minder, siger hun.

Flytter fokus

For Trine Opsahl selv har den største gave dog været, at arbejdet som harpeterapeut har bekræftet hende i, hvad musikken evner at gøre ved mennesker.

- Fokus ligger ikke mere på mig, men på den jeg spiller for. Opmærksomheden er flyttet fra mig selv til den, jeg deler musikken med. Hjælpearbejdet ligger dybt i mig og har gjort det, siden jeg var barn. Så jeg synes, det er et meget smukt mål at være ansat her i dag. Det har også overbevist mig om det potentiale, musik har, og jeg ser hver dag, hvad det er, musikken kan, siger hun.

Det har også gjort døden lettere at tackle.

- En dag er det mig selv, som står for tur. Jeg møder så mange stærke mennesker på hospice, som jeg har dyb respekt for, og så er det opladende at se, hvordan andre tackler situationen, siger hun.

Harpens uransagelige veje

Det lå ikke i kortene, at harpen skulle blive Trine Opsahls instrument.

Tekst: Lars Ahn Pedersen
Foto: Kim Rasmussen

Vejen til at blive harpeterapeut har været lang og snørklet for 47-årige Trine Opsahl.

Hun havde passeret de 30 år, før hun begyndte at spille harpe, men musikkens verden var ikke fremmed for hende.

Som barn og ung var det dog accordeon, der var hendes instrument, og hun nåede både at vinde konkurrencer og give adskillige koncerter. Men da hun skulle vælge en uddannelse, besluttede hun sig i stedet for at læse jura på Københavns Universitet og arbejdede som jurist i et par år, før det gik op for hende, at det ikke var i den verden, hendes hjerte lå.

Draget af harpen

Det mest oplagte var at vende tilbage til accordeonen, men Trine Opsahl kunne mærke, at hun havde flyttet sig som menneske i de mellemliggende år, og harpen var et instrument, hun altid havde altid følt sig draget af.

- Som ung havde jeg lyttet

til en masse cd'er med harpemusik, men jeg fandt aldrig rigtig noget, der var lige mig. Jeg har aldrig kunnet finde mening i det tunge, klassiske repertoire, siger hun.

Åbenbaringen kom i stedet, da Trine Opsahl læste en artikel om en harpenist i USA, som spillede for døende.

- Det vækkede noget i mig, og det var som om, at alle brudstykkerne i mig fandt sammen til et hele, siger hun.

Fast arbejde

Trine Opsahl tog på kurser og begyndte i 2009 på »International Harp Therapy Programme«, der er et certificeringsprogram for harpespillere og sundhedspersonale.

Året efter var hun i praktik i USA og startede også i praktik som harpeterapeut på Hospice Sjælland.

Det gik så godt, at hospiceledelsen var parat til at ansætte hende, hvis den kunne skaffe fondsmidler til stillingen. Det lykkedes at finde en sponsor til det første år, og siden januar 2012 har Trine Opsahl været fastansat på Hospice Sjælland, hvor hun kommer hver mandag og torsdag.

Siden er hun også blevet fast tilknyttet Hospice Sø-

ndergaard i Ballerup, som hun besøger en gang om ugen. Derudover er hun involveret i et projekt med sygehuspræsten på Holbæk Sygehus, hvor hun en gang om ugen spiller på hjerte- og nyreafdelingen, og så er der alle de andre koncerter og arrangementer, hun tager ud til.

- Min kalender er godt fyldt op med opgaver, og så har jeg travlt med at promovere mine egne cd'er på det amerikanske new age-marked. Det eneste problem er, at jeg har svært ved at få tid til at komponere min egen musik, siger hun.

Tårefremkaldende

Når Trine Opsahl spiller for beboerne på hospice, bruger hun ofte sin egen musik frem for de klassiske værker, der eksisterer for harpe.

Tårefremkaldende

- Jeg bruger min egen musik 90 procent af tiden, fordi den er mere velegnet til at skabe afspænding og tillid, siger hun.

Og så kan hun til stadighed forundres over de følelser, som harpens klang er i stand til at fremkalde hos folk.

- Harpen appellerer til mange på grund af dens blide klang, og fordi den har en æstetisk, smuk form. Den er i stand til at løsne klumpen i halsen hos folk og få tårerne frem. Det har jeg oplevet utallige gange, siger Trine Opsahl.

Trine Opsahl begyndte først at spille harpe, da hun var fyldt 30, men har ikke set sig tilbage sidenhen.

Musikken beroligede

Jan Ditlevs mor nød Trine Opsahls musik.

Jan Ditlevs mor døde før jul på Hospice Sjælland.

Men inden hun sov ind, nåede hun at give udtryk for, hvor glad hun havde været for opholdet på hospice og for Trine Opsahls harpemusik.

- Hun sagde til mig, at harpemusikken var beroligende for hende. Når hun sad ude i spabadet med olier og lys omkring sig, spillede Trine harpe ved siden af, og det var med til at lindre, fortæller Jan Ditlev.

Han bor selv i Gladsaxe og har en bror i Roskilde, mens hans forældre kommer fra Hvidovre. Så da der skulle vælges et hospice, var det Hospice Sjælland, som havde den bedste beliggenhed for alle.

- Min mor sagde, at hun var vildt glad for at komme her.

Jan Ditlevs mor tilbragte sin sidste tid på Hospice Sjælland og nød at høre Trine Opsahl spille på harpe. Foto: Kim Rasmussen

ne Opsahls rolle som harpeterapeut, da de valgte Hospice Sjælland, men hørte snart, at hun spillede for beboerne.

- Trine er et meget behageligt menneske. Hun har indlevelsessevne og en stemme, som gør én helt rolig. Da min mor lå for døden, spurgte Trine, om hun skulle spille for os inde på værelset, og det var vi rigtig glade for, siger Jan Ditlev. *ahn*

Hun kom fra Rigshospitalet, og hun lavede helt op, da hun kom herud. Hun var overrasket over, at der var så dejligt herude, siger Jan Ditlev.

Familien vidste intet om Tri-

FAKTA

■ Trine Opsahl har udgivet tre cd'er med sin egen musik.

■ I USA anvendes hendes musik af CARE Channel, der sælger musik til syge-

huse. Her sættes musikken sammen med film med naturoptagelser.

■ Yderligere oplysninger kan findes på hendes hjemmeside, www.opsahl.dk